

Michael Cleary's echte verhaal haalde de krant niet

Door Jan Braakman

Het verhaal van Michael James Cleary vertoont alle kenmerken van een geschiedenis die volstrekt verandert, doordat iedereen die het doorvertelt het 'van horen zeggen' heeft.

Cpl. Michael Cleary
**Cpl. Michael Cleary
Killed in Accident**

Bron: Veterans.gc.ca

Cleary was dood en begraven toen in Canada in de krant het bericht verscheen dat hij na het einde van de oorlog tijdens een oefening in Engeland dodelijk was verongelukt. Cleary, zou zich al hebben aangemeld om te gaan vechten in 'the Pacific', zo wist de krant te melden. Michael Cleary had - volgens hetzelfde krantenartikel - een verloofde in Engeland en stond op het punt met haar te trouwen.

De werkelijkheid was anders. Maar zoals het met alle verhalen van 'horen zeggen' gaat, er zat wel een kern van waarheid in het krantenartikel. Cleary had een ongeluk gehad en hij was overleden.

Het verhaal van Michael Cleary begon in 1920 in Ottawa, de Canadese hoofdstad. Cleary kwam op 7 jul 1920 ter wereld, twee jaar nadat zijn ouders waren getrouwd.

Michael James Cleary was de tweede van dertien overgebleven kinderen (zeven jongens, zes meiden) van Isabel en John Cleary. Twee kinderen waren jong gestorven of levenloos geboren.

Zijn vader John overleed in 1942, toen Michael al twee jaar in dienst was.

Michael meldde zich als 19-jarige, vlak voor zijn verjaardag bij het leger in juni 1940. Hij werd ingedeeld bij de *Governor-General's Foot Guards*. Hij bouwde meteen al reputatie op van een soldaat die vaak afwezig was zonder toestemming. Dat leverde hem steevast een paar dagen straf op en inhouding van soldij. Al die straffen zijn netjes opgetekend in zijn *service file*, het dossier dat het leger van hem bijhield, zoals van alle soldaten een *service file* bestond (en nog bestaat).

Zijn dossier vermeldt niet dat zijn vader op 4 april 1942 overleed, maar wel dat hij van 11 tot 16 april 1942 zonder verlof afwezig was. In juli 1942 kwalificeerde hij zich als *Driver IC Class III*, wat betekent dat hij het legerrijbewijs had voor zware grote vrachtwagens. *Driver IC* staat voor *Driver, internal combustion*.

In september 1942 kreeg hij twee dagen verlof, om afscheid te nemen van zijn familie. Want diezelfde maand nog ging hij per vliegtuig op transport naar het Verenigd Koninkrijk. Hij bleef bij de *Governor-General's Foot Guards*, ook wel aangeduid als *Footguards*, en met de formele naam *21st Armoured Regiment*. En in Engeland bekwaamde hij zich verder in het rijden op een tank.

Cpl. Michael Cleary Dies in England

Cpl. Michael Cleary, 24, G.G. F.G., died in England May 16 after returning from the Continent, according to word received here by his mother, Mrs. W. J. Cleary, of 343 Clemow avenue.

Mrs. Cleary received a cable on V-E Day informing her that her son had been accidentally wounded in England. It is believed that the accident occurred during training exercises, as Cpl. Cleary had volunteered for duty in the Pacific. He had just re-

Bron: Veterans.gc.ca

leave and further training after fighting with the liberation forces in France, Belgium, Holland and Germany. He was to have been married in England. The Journal was informed by his family, who are awaiting further word from his fiancée and military authorities in England.

Born in Ottawa, Cpl. Cleary attended Corpus Christi School and Ottawa Technical High School, and enlisted in August, 1940. He proceeded overseas in October, 1942, and joined the invasion of Europe shortly after D-Day.

Surviving, in addition to his mother, are five sisters, Mrs. V. J. (Christina) McNamara, and the Misses Mary, Kathleen, Doris and Rita Cleary, all of Ottawa; and seven brothers, William Cleary, of Merriton, Ont.; PO. Alfred Cleary, R.C.A.F., of Ottawa; Pte. Patrick Cleary, stationed at Orillia; and Daniel, Edward, Gerald and Donald Cleary, at home.

Ruim een maand na D-Day ging zijn eenheid naar Frankrijk. Op 22 juli kwam Cleary met het 21st Canadian Armoured Regiment aan in het Europese oorlogstoneel. In augustus werd hij tien dagen op de reservelijst van het regiment geplaatst. Hij werd niet ingezet bij gevechten, maar hoorde wel bij het regiment. Een maand later werd hij gepromoveerd van *Guardisman* naar *Corporal*, in september 1944.

De eerstvolgende melding in zijn persoonlijke dossier is van 1 mei 1945.

Toch had Cleary niet stilgezeten. Zijn regiment was betrokken geweest bij tal van operaties in de Normandië (Frankrijk), in oktober 1944 rond de Schelde (België en Nederland) en in het voorjaar van 1945 bij het Rheinland-offensief (Duitsland). In april 1945 had Cleary zware gevechten gevoerd bij de opmars naar het noorden van Duitsland. Ondertussen had hij de leiding over de bemanning van een 17 pdr Sherman-tank.

Op 1 mei 1945 werd Cleary op de X-3 list geplaatst, wat betekent dat hij zodanig gewond is dat hij voor medische verzorging is afgevoerd.

Het *2nd squadron* van de *Footguards* was neergestreken in de omgeving van Edewecht in Noordwest-Duitsland. Er waren felle gevechten geweest in de afgelopen dagen en de tanks waren aan onderhoud toe. Cleary en zijn collega's hadden hun eigen tank voor reparatie in de 'workshop' afgeleverd en waren bezig de vervangende tank te prepareren. De war diary van het regiment meldt summier wat er toen gebeurde: "*At 1230 hrs C58434 Cpl. M.J. Cleary checking his tank, was accidentally shot taking a browning .30 out of the turret.*"

Bemanning van een 17 pdr Sherman tank van the Governor-General's Foot Guards in november 1944 in Bergen op Zoom. Cleary staat niet op deze foto. Credit: Lieut. H. Gordon Aikman / Canada. Dept. of National Defence / Library and Archives Canada / PA-138445

Het machinegeweer had Cleary vol geraakt, terwijl hij zich in de koepel van de tank bevond. Drie van zijn maten verklaarden later dat ze niet precies gezien hadden wat er gebeurd was, omdat Cleary alleen in de tank was. "Hij had me net nog gevraagd om zijn verrekijker aan te reiken, toen ik een explosie hoorde", verklaarde *Guardsman* B.B. Vanzant.

Guardsman R.V. Budge vertelde dat hij samen met Cleary had besloten om het machinegeweer van hun oude tank te halen en mee te nemen naar de tank die nu aan hen was toegewezen. Dat zou verklaren waarom Cleary het wapen verplaatste.

Guardsman W.H. Ellis stond op de tank toen het gebeurde. "Hij had me net gevraagd waar zijn kompas was, toen ik een luide explosie hoorde. Ik was even met stomheid geslagen en viel op de grond. Toen ik me realiseerde wat er gebeurd was klom ik weer omhoog en hielp *Cpl.* Cleary uit de geschutskoepel. Hij was gewond geraakt door het .30 Browning machinegeweer dat hoorde bij de tank." Ellis had het machinegeweer vlak daarvoor nog gezien in de geschutskoepel, met de loop naar beneden, zo verklaarde hij. Het wapen zat normaal vastgeklikt op de tank. Het was daar van afgehaald, om te kunnen worden gebruikt bij een onverhoedse aanval, die overigens niet had plaatsgehad. Het wapen had in de afgelopen dagen uitstekend gewerkt, zei Budge.

De *Guardsmen* hadden de zwaar gewonde Cleary uit de tank gehaald. Behandelend arts *Major* E.B.T Vee maakte aantekening van wat hij allemaal aantrof. En grote open wond in de borstkas, een rib was verbrijzeld, een rib lag in de long, waarin een grote scheur zat. *Major*

Vee kon in het middenrif een opening zien van ongeveer 5 bij 5 centimeter. De lever was gescheurd. In de rechterarm zat bij de oksel een grote wond. De chirurg probeerde het beste ervan te maken. Met een botschaar probeerde hij de ribuiteinden enigszins te egaliseren. Voor zover mogelijk maakte hij de wonden schoon en hij herstelde wat er te herstellen viel.

Ondanks de chirurgische inspanningen van *Major* Vee was de medische behandeling tevergeefs. Cleary overleed op 16 mei 1945. De *Court of Inquiry in the Field* concludeerde dat Cleary als gevolg van een ongeluk gewond was geraakt en omgekomen. Niemand viel er iets te verwijten. Het was een tragisch ongeval.

Of Michael Cleary een verloofde had in Engeland en of hij concrete plannen had met haar te trouwen, zoals de krant vermeldde, is uit het openbare deel van de *service file* van Cleary niet op te maken. Evenmin of hij zich al had aangemeld voor de strijd in the Pacific. Dat laatste is overigens onwaarschijnlijk, omdat de vraag om te vechten in Azië pas kwam, toen de strijd in Europa gestreden was. Cleary raakte op 1 mei 1945 zwaar gewond, een week voordat Duitsland officieel capituleerde.

Cleary werd tijdelijk begraven in het Duitse Borger. Later kreeg hij een definitieve rustplaats op het ereveld in Holten. Plot IX, rij C, grafnummer 9.

Bronnen:

* Service file Michael James Cleary: Library and Archives Canada; Service Files of the Second World War - War Dead, 1939 - 1947, Series: RG 24; Volume 25598. Geraadpleegd via: <http://central.bac-lac.gc.ca/.redirect?app=kia&id=6501&lang=eng>

* War diary 21st Canadian Armoured Regiment: Library and Archives Canada; War Diaries - Second World War; RG24-C-3; Volume number 14256; Microfilm reel number T-12723-T 12724. Geraadpleegd via https://heritage.canadiana.ca/view/oocihm.lac_mikan_133700

* Canadian Virtual War Memorial <https://www.veterans.gc.ca/en/remembrance/memorials/canadian-virtual-war-memorial/detail/2227048>

©2024 Jan Braakman